

Īpaši
aizsargājama
dabas
teritorija

Ogres ieleja

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

Ogres ieleja

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

DABAS PARKS

DABAS PARKS

Dabas daudzveidība ir mums visapkārt. Atliek vien uz brīdi apstāties savā ceļā, lai to ieraudzītu, sadzirdētu un sajustu. Un te nu mēs esam. Starp upēm un pļavām, putniem un spārēm. Un tieši mēs spējam to aizsargāt un saglabāt. Un tieši tagad. Lai tas, kas mums ir tik dāsnī dots no dabas, tiktu nodots tālāk arī mūsu bērniem. Un viņu bērniem. Un viņu bērnu bērniem. Un vēl ilgi, ilgi... Līdz bezgalībai...

KOPSAVILKUMS

Dabas aizsardzības plāna kopsavilkumu izdevusi Dabas aizsardzības pārvalde
Foto: SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment,” Mārtiņš Kalniņš
Iespiests: SIA „Latgales druka”

DABAS PARKS „OGRES IELEJA”

Izveidots: 2004. gadā

Platība: 7515,7 ha

Statuss: Dabas parks, *Natura 2000* teritorija

Nozīmīgākās dabas vērtības: Liela biotopu dažādība un savdabība – konstatēti tādi nozīmīgi īpaši aizsargājami biotopi kā nogāžu un gravu meži, jaukti ozolu, gobu, ošu meži upju palienēs, sugām bagātas atmatu pļavas un sugām bagātas vilkakūlas pļavas, parkveida pļavas, upju straujtecēs u.c. Teritorijai ir liela ainaviskā un kultūrvēsturiskā vērtība.

Izveidošanas mērķis: Aizsargāt Ogres upes ielejas dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, sabalansējot to ar atpūtas organizēšanu un saimniecisko darbību.

Dabas parks „Ogres ieleja” atrodas:

- Madonas rajona Ērgļu novadā;
- Ogres rajona Ķeguma un Ogres novados, Mazozolu, Taurupes, Meņģeles, Madlienas, Krapes un Lēdmanes pagastos.

Lasītāj!

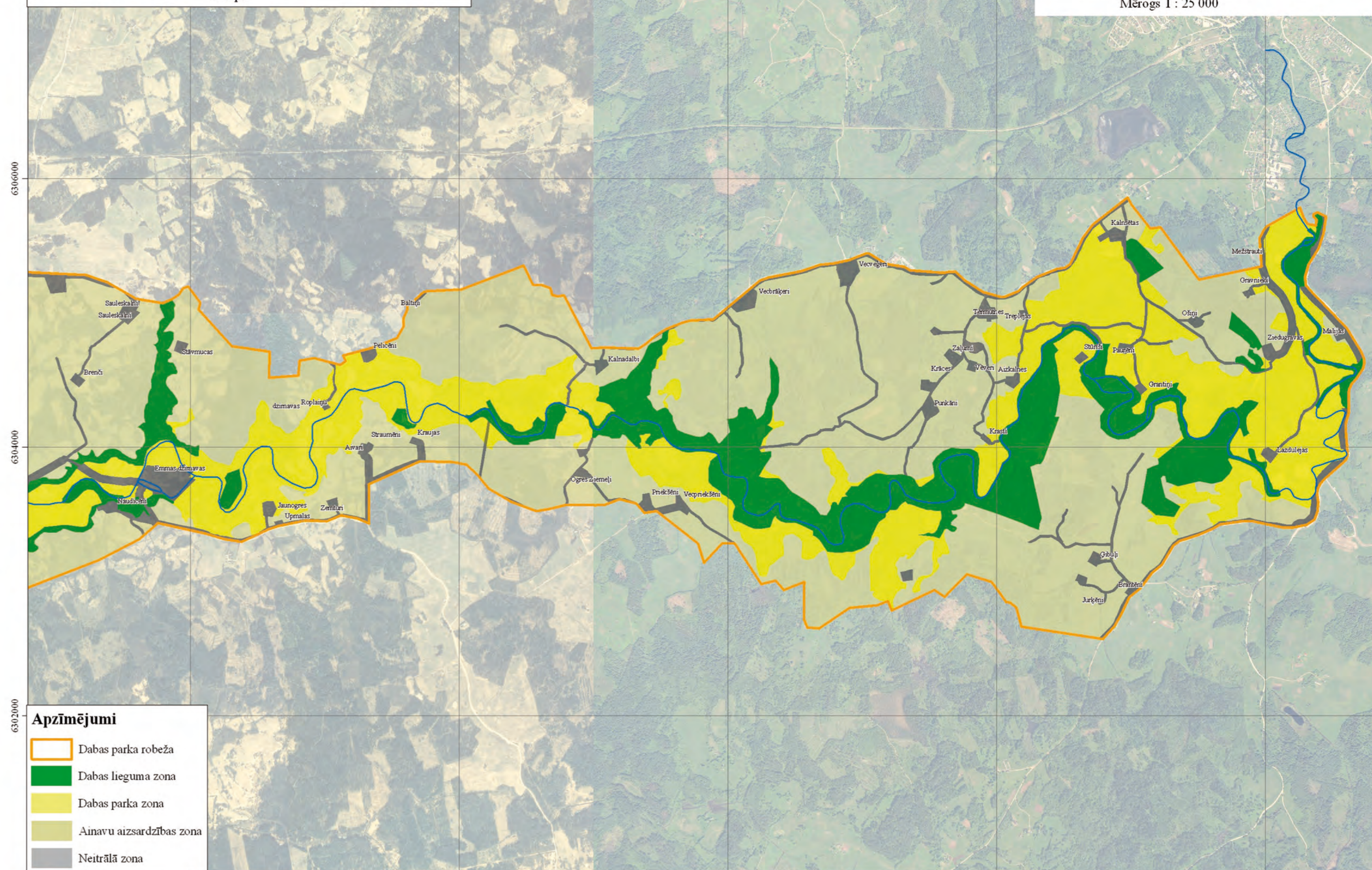
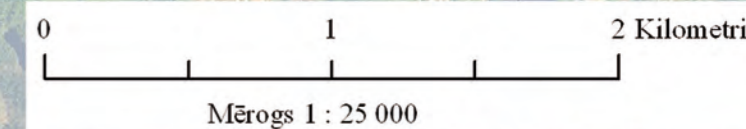
Dabas parka „Ogres ieleja” dabas aizsardzības plāna kopsavilkums ir paredzēts dabas parka un tā apkārtnes iedzīvotājiem, zemes īpašniekiem, apsaimniekotājiem un citiem interesentiem. Šeit Jūs atradīsiet informāciju par dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, apsaimniekošanas pasākumiem, kas nepieciešami šo vērtību saglabāšanai, kā arī būtiskākajiem ierobežojumiem dabas parka teritorijā.

SATURS

Ievads	2
Teritorijas apraksts	3
Dabas vērtības	4
Ainava	4
Biotopi	5
Augi	7
Putni	7
Zīdītāji	7
Zivis	8
Bezmugurkaulnieki	8
Teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi	9
Apsaimniekošanas ieteikumi	10
Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts	12
Priekšlikums teritorijas zonējumam	12
Plānotie ierobežojumi	14

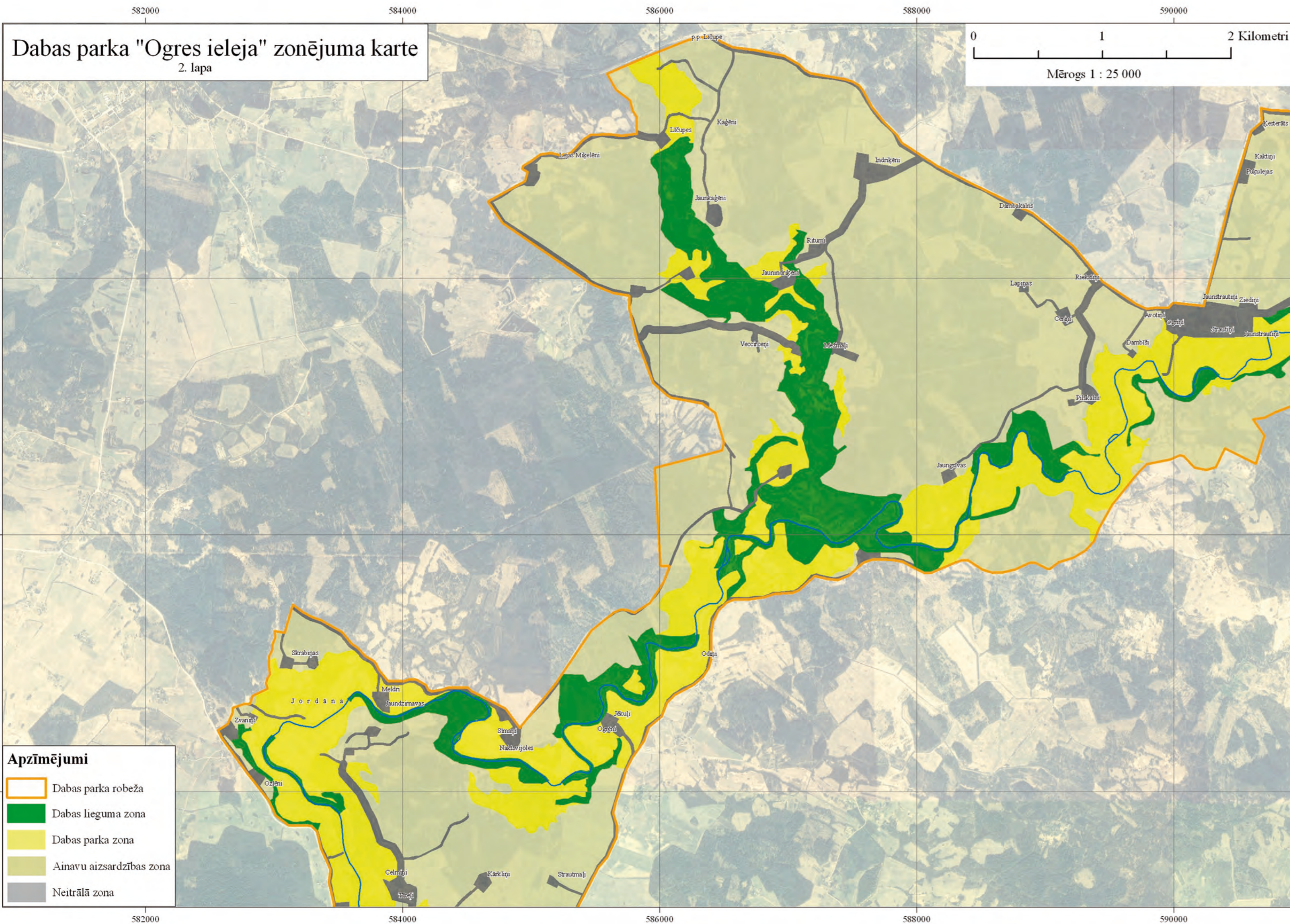
Dabas parka "Ogres ieleja" zonējuma karte

1. lapa

Apzīmējumi

- Dabas parka robeža
- Dabas lieguma zona
- Dabas parka zona
- Ainavu aizsardzības zona
- Neitrālā zona

IEVADS

Valsts nozīmes **dabas parka statuss teritorijai piešķirts 2004. gadā**. Dabas parks „Ogres ieleja” iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju – *Natura 2000* vietu sarakstā.

Dabas parks ir teritorija, kas pārstāv noteikta apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības un kas ir piemērota sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai. Atpūtas organizēšana un saimnieciskā darbība dabas parkā veicama, nodrošinot tajā esošo dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu (LR likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām,” 5. pants).

Lai saglabātu dabas parka „Ogres ieleja” dabas vērtības un saskaņotu dabas aizsardzības, zemes īpašnieku un apsaimniekotāju intereses, 2007. un 2008. gadā dabas parkam „Ogres ieleja” tika **izstrādāts dabas aizsardzības plāns**.

Dabas aizsardzības plānu izstrādāja SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” (SIA „ELLE”). Plāna izstrādes gaitā tika organizētas vairākas sanāksmes, piedaloties zemes īpašniekiem, uzņēmējiem, atbildīgo valsts un pašvaldību institūciju pārstāvjiem, ekspertiem un sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem, lai kopīgi diskutētu un vienotos par dabas vērtību saglabāšanu un teritorijas sociālekonomisko attīstību.

Dabas aizsardzības plāns dabas parkam „Ogres ieleja” apstiprināts Vides ministrijā 06.08.2008. ar Vides ministra rīkojumu Nr.246.

Ar dabas aizsardzības plāna pilno versiju var iepazīties:

- Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā: www.dap.gov.lv;
- Dabas aizsardzības pārvaldē;
- Visās dabas parka pašvaldībās;
- Vides ministrijā;
- Vides pārraudzības valsts birojā;
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrā;
- Valsts vides dienestā;
- Valsts vides dienesta Madonas un Lielrīgas reģionālajās vides pārvaldēs;
- Valsts meža dienesta Madonas un Rīgas – Ogres virsmežniecībās;
- Lauku atbalsta dienesta Viduslatvijas un Lielrīgas reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs;
- VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecībā.

Upes ainava dabas parkā „Ogres ieleja”

Kas ir *Natura 2000*?

Natura 2000 ir vienots Eiropas Savienības (ES) nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas izveidots, lai ieviestu ES Putnu un Biotopu direktīvas. Šo direktīvu mērķis ir saglabāt ES nozīmes sugas un to dzīves vietas (biotopus) tā, lai ar biotopu aizņemtā teritorijas platība būtu stabila vai paplašinātos, bet attiecībā uz sugām – lai sugas dabiskais izplatības areāls nesamazinātos un sugas populācija būtu dzīvotspējīga. No ES nozīmes sugām un biotopiem Latvijā sastopamas 22 augu, 6 sūnu, 20 bezmugurkaulnieku, 33 zīdītāju, 3 rāpuļu, 11 zīvjū un 70 putnu sugas, kā arī 60 biotopu veidi.

Natura 2000 teritorijas Latvijā

Kopš 2004. gada Latvijā ir izveidotas 336 *Natura 2000* teritorijas: 4 dabas rezervāti, 4 nacionālie parki, 250 dabas liegumi, 37 dabas parki, 9 aizsargājamo ainavu apvidi, 9 dabas pieminekļi un 23 mikroliegumi. Kopumā tās aizņem 11,9% Latvijas teritorijas. Teritoriju izveidošanas pamatnosacījums ir visā Eiropā retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu un to dzīves vietu aizsardzība. Šajās teritorijās ir atšķirīgi aizsardzības un apsaimniekošanas nosacījumi – no minimāliem ierobežojumiem aizsargājamo ainavu apvidos līdz pat pilnīgam saimnieciskās darbības aizliegumam dabas rezervātos.

TERITORIJAS APRAKSTS

ATRAŠANĀS VIETA

Dabas parku veido Ogres upes ieleja un tai pieguļošās teritorijas. Dabas parks "Ogres ieleja" atrodas Latvijas centrālajā daļā, tas ietilpst Vidzemes augstienes Augšogres pazeminājuma un Viduslatvijas zemienes Madlienas nolaidenuma dabas apvidos. Administratīvi dabas parks ietilpst Madonas un Ogres rajonu deviņu pašvaldību teritorijās. Kopējā teritorijas platība ir 7515,7 ha. Dabas parka robeža galvenokārt ir noteikta pa dabā labi saskatāmiem objektiem – dažādu kategoriju ceļiem. Taurupes, Madlienas un Lēdmanes pagastu teritorijās robeža garākos posmos noteikta pa meža kvartālu stīgām, meža un lauksaimniecības zemju un īpašumu robežām. Dabas parka teritorijā ietilpst 1044 zemes īpašumi.

TERITORIJAS TŪRISMA RESURSI

■ Kultūras un vēstures vērtības

Ogres ieleja jau izsenis ir bijusi apdzīvota, tāpēc līdz pat mūsdienām tajā saglabājušās ievērojamas vēstures liecības – seni pilskalni un pilsdrupas, baznīcas, muižas, pieminekļi un piemiņas vietas, dažādas dzirnavas, dzirnavu dambji un citi tehnikas un būvniecības objekti. Kopumā dabas parka teritorijā atrodas 21 valsts aizsargājams kultūras piemineklis, piemēram, Kaivēnu pilskalns Ērgļu novadā, Meņģeles luterāņu baznīca Meņģeles pagastā un Lobes ūdensdzirnavas Lēdmanes pagastā. Dabas parkā atrodami arī 22 kultūrvēsturiski objekti, piemēram, Vērenes dižakmens Madlienas pagastā, Kalnrēžu atsegums Ķeguma novadā un Dullā Daukas birzs Taurupes pagastā.

■ Dabas vērtības

Dabas parka vērtības ir neregulētā Ogres upes ieleja ar tās krastu ainavām, daudzveidīgi meži, kas rudenos bagāti ar ogām un sēnēm, plašas pļavas, upju krāces, kraujas, avoti, dižakmeņi, dižkoki un dažādi citi dabas elementi, kas iedvesmo un priecē kā dabas parka iedzīvotājus, tā arī apmeklētājus. Īpaša dabas vērtība ir Ogresmuižas stārķu kolonijai, kas ir viena no lielākajām balto stārķu ligzdošanas vietām Latvijā.

■ Aktivitātes

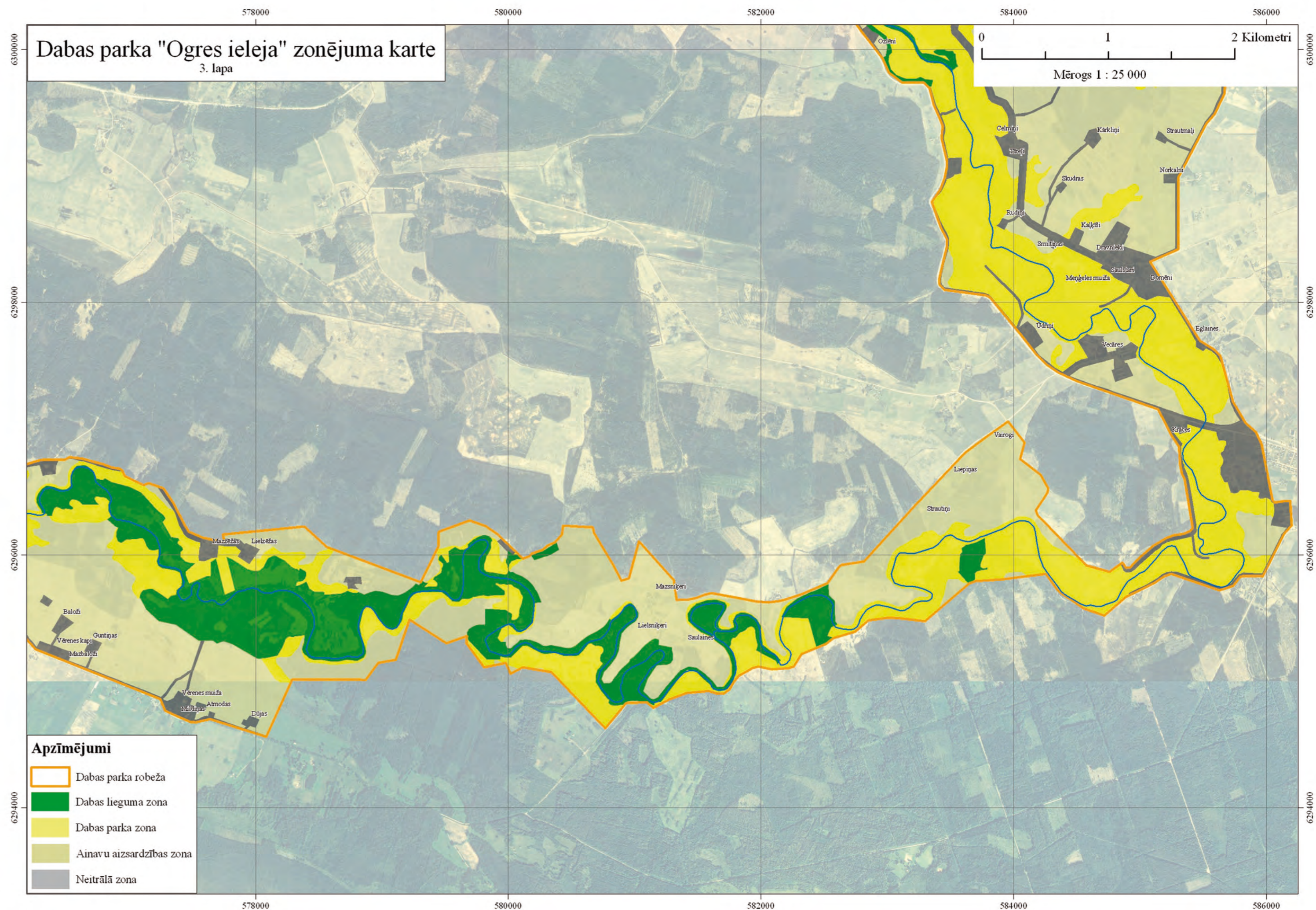
Dabas parkā ir arī dažādas aktīvā tūrisma iespējas, ko piedāvā vietējās zemnieku saimniecības un amatnieku darbnīcas. Piemēram, „Podnieka namā” Ērgļu pagastā var darboties amatnieku darbnīcā, Madlienas pagasta „Straumēnos” ir iespēja iegādāties augļkoku, vīnogu un dekoratīvos stādus, Lēdmanes pagasta „Lāčos” var apskatīt kazu ganāmpulku un nogaršot turpat gatavotus grieķu sierus. Savukārt Meža rūķu takās Ērgļu pagastā var apvienot aktīvu pastaigu ar izglītošanos dabas un mežsaimniecības jomās. Aktīvā tūrisma piekritējiem ir izveidoti velotūrisma maršruti Ērgļu apkārtnē, bet

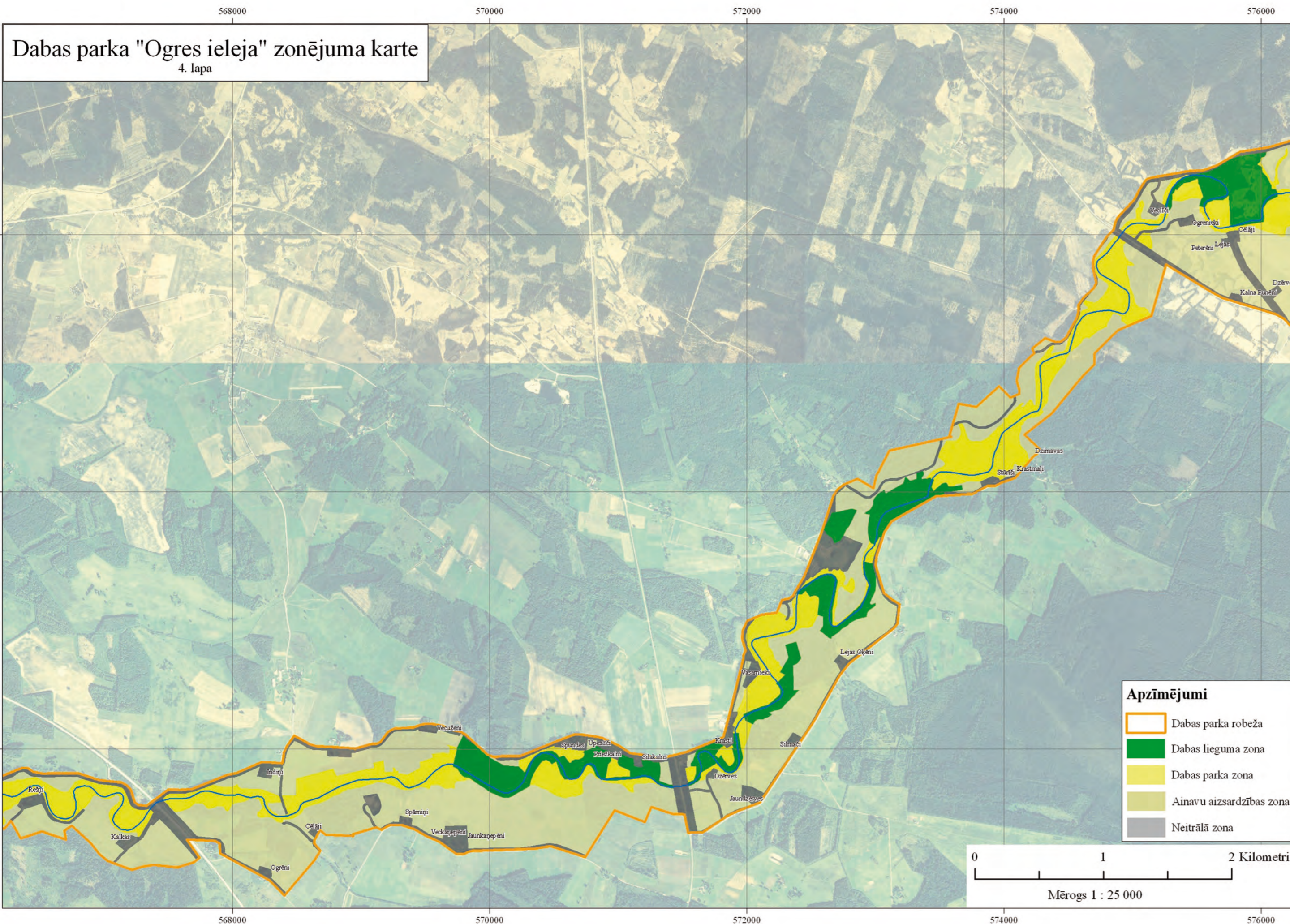

Ēku drupas – kultūrvēstures mantojums

Norāde uz Brāžu krācēm Ogres upē

ūdenstūristus priecē Ogres upe, sevišķi tās posms lejpus Ērgļiem, kur atrodas tehniski sarežģītās Brāžu krāces, kas piemērotas ekstrēmā ūdenstūrisma piekritējiem.

Tūrisma dabas parka teritorijā ierobežo atbilstošas tūrisma infrastruktūras trūkums – uz daudziem tūrisma objektiem nav norāžu, trūkst ar tūrisma saistītu pakalpojumu, arī ceļu ir salīdzinoši maz. Pa dabas parka teritoriju var pārvietoties galvenokārt ar personīgo autotransportu, divriteni, laivu vai kājām.

VALSTS UN PAŠVALDĪBAS INSTITŪCIJU FUNKCIJAS UN ATBILDĪBA AIZSARGĀJAMĀ TERITORIJĀ

Dabas parka teritorijai nav savas administrācijas. Vairākas institūcijas (pašvaldību padomes, VAS “Latvijas valsts ceļi”, VAS “Latvenergo”, VAS „Latvijas valsts meži” u.c.) dabas parka teritorijā apsaimnieko dažādus infrastruktūras objektus (ceļus, elektrolīnijas utt.). Dabas teritorijas pārvaldību koordinē Dabas aizsardzības pārvalde, teritorijas kontroli īsteno Valsts vides dienesta Madonas un Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes un Valsts mežu dienesta Madonas un Rīgas – Ogres virsmežniecības. Lauku atbalsta dienesta Viduslatvijas un Lielrīgas reģionālās lauksaimniecības pārvaldes uzrauga normatīvo aktu ievērošanu lauksaimniecības jomā un administrē Eiropas Savienības, kā arī valsts atbalstu laukiem un lauksaimniecībai.

DABAS VĒRTĪBAS

Dabas parkā „Ogres ieleja” ir iekļautas gan visai Latvijai tipiskas, gan šai teritorijai specifiskas dabas vērtības, kuras ir nepieciešams aizsargāt Latvijas un visas Eiropas mērogā. Lai nodrošinātu aizsardzību sevišķi vērtīgām, retām un apdraudētām sugām un biotopiem, dabas parkā ir izveidoti 19 mikroliegumi.

Mikroliegums ir neliela teritorija (0,1 līdz 20 ha, putniem līdz 200 ha), ko veido īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu aizsardzībai. Mikroliegumus var veidot, lai aizsargātu, piemēram, tādus retumus kā parkveida pļavas, naktsvijoļu audzes, melno stārķu vai mazo ērgļu ligzdošanas vietas.

AINAVA

Dabas parkā „Ogres ieleja” ir vērojamas skaistas ainavas, ko veido upes ieleja ar sānu gravām, plašas lauksaimniecības zemes, biezi meži, pļavas, kā arī cilvēku veidoti ciemi. Bieži vērojamas Latvijai tipiskās mozaikveida ainavas, kur mijas pļavas un ganības ar mežiem un viensētu puduriem. Vēl skaistāku šo ainavu padara Ogres ielejai raksturīgais reljefs – pauguraines un viļņoti līdzenumi – un kultūrvēsturiskie ainavas elementi – pilskalni, muižas, atsevišķi augoši koki un koku puduri. Vizuāli pievilcīgākās mozaikveida ainavas vērojamas dabas parka austrumu daļā (Ērgļu novada, Mazozolu, Taurupes un Meņģeles pagastos). Mūsdienās tradicionālā ainava mainās gan dabisku apstākļu, piemēram, palu, vecupju aizaugšanas ietekmē, gan cilvēku darbības ietekmē. Ainava Ogres ielejā tiek bojāta, būvējot karjerus, lauku videi neraksturīgas savrupmājas, mākslīgās ūdenstilpes un citus ainavai netipiskus elementus. Lauksaimniecības zemju un upju krastu aizaugšana ar krūmājiem veicina ainavas degradāciju.

Tipiska lauksaimniecības zemju ainava

BIOTOPI

Ogres ielejā vērojama liela dabas daudzveidība – te konstatēti 11 Eiropā aizsargājami un 15 Latvijā īpaši aizsargājami biotopi. Ņemot vērā biotopu dažādību un savdabību, Ogres ieleja ir atzīta par vienu no nozīmīgākajām neregulētu upju ielejām Latvijā.

Par biotopu jeb dzīvotni sauc samērā viendabīgu platību, kas piemērota kādu konkrētu augu, dzīvnieku vai sēņu sugu pastāvēšanai. Biotopi ir, piemēram, upju palieņu pļavas, kas veidojas tikai upju krastos, kur aug specifiskas augu sugas un ir sastopami īpaši pielāgojušies kukaiņi, zirnekļi un citi bezmugurkaulnieki.

SALDŪDENS BIOTOPI

Ogres upē mijas mierīgi un strauji upes posmi, veidojot dabas parka teritorijas bagātības – upju straujteses, krāces, akmeņu krāvumus un daudzveidīgas ūdensaugu audzes. **Upju straujteses** ir Eiropā aizsargājams saldūdens biotops. Būtiskākais apdraudējums ir upju pastiprināta aizaugšana un biotopu izmaiņas, ko veicina dažāda veida piesārņojums – notekūdeņu novadīšana upē un tās pietekās, atkritumu izgāztuvju veidošana krastos, lauksaimnieciskais piesārņojums (piemēram, pesticīdi). Arī aizsprostu būve uz upes, kā arī piekrastes nepareiza apsaimniekošana – koku un krūmu ciršanas atlieku samešana upē, māju būvniecība tiešā upes tuvumā – negatīvi ietekmē ūdens kvalitāti.

Straujteču posmi ir viena no dabas parka „Ogres ieleja” lielākajām vērtībām

PĻAVAS

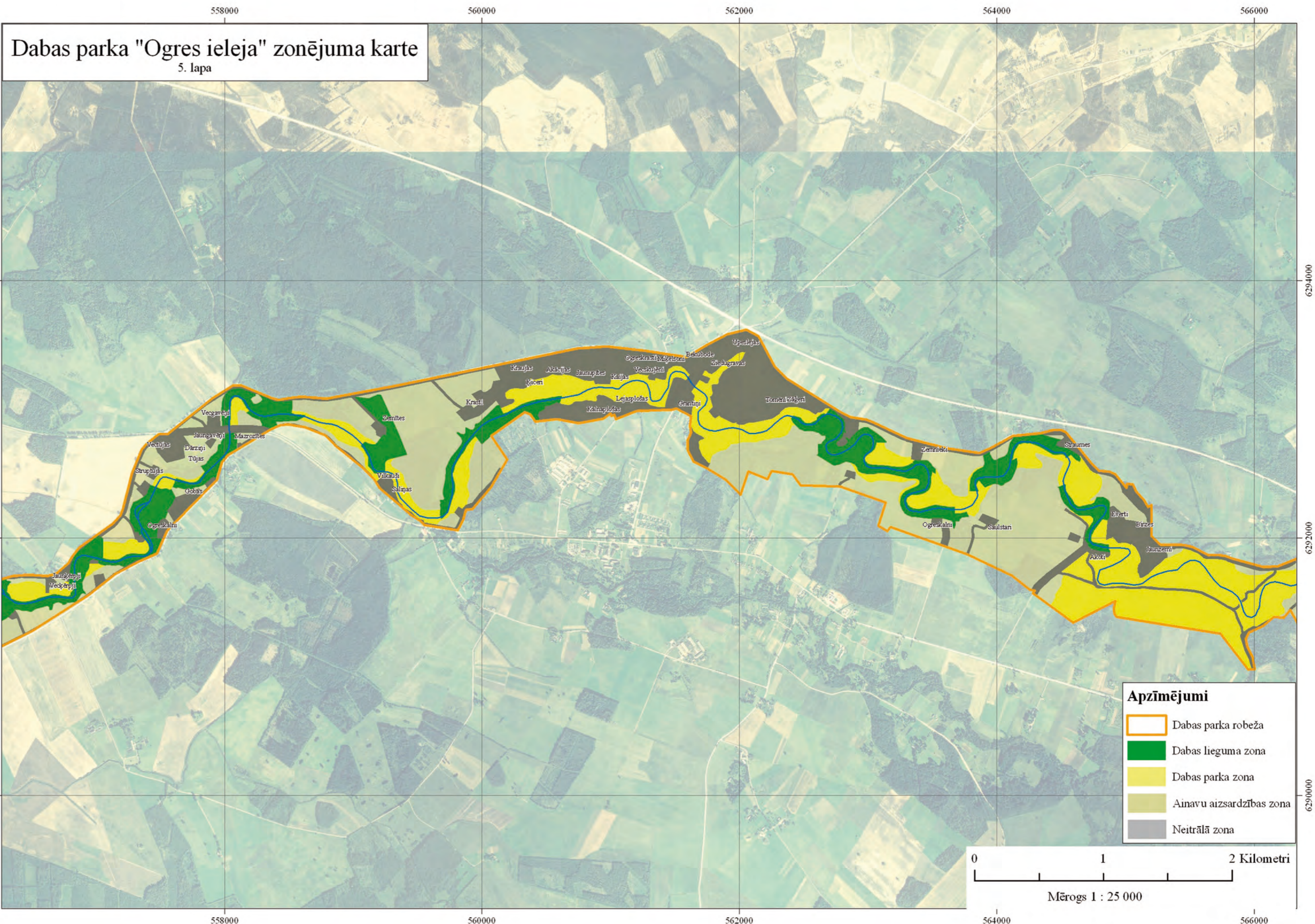
Dabas parkā „Ogres ieleja” pļavas ir viena no galvenajām vērtībām, kas ir atkarīga no cilvēku darbības – to saglabāšanos nodrošina pļaušana un noganīšana. Bioloģiski visdaudzveidīgākās ir tās pļavas, kas ilgstoši nav mēslotas vai ielabotas. Pļavas nodrošina dzīves telpu gan tipiskām, gan retām, tajā skaitā īpaši aizsargājamām augu, kukaiņu, putnu un citu dzīvnieku sugām.

Dabas parkā konstatēti pieci Eiropā un Latvijā aizsargājami pļavu biotopu veidi:

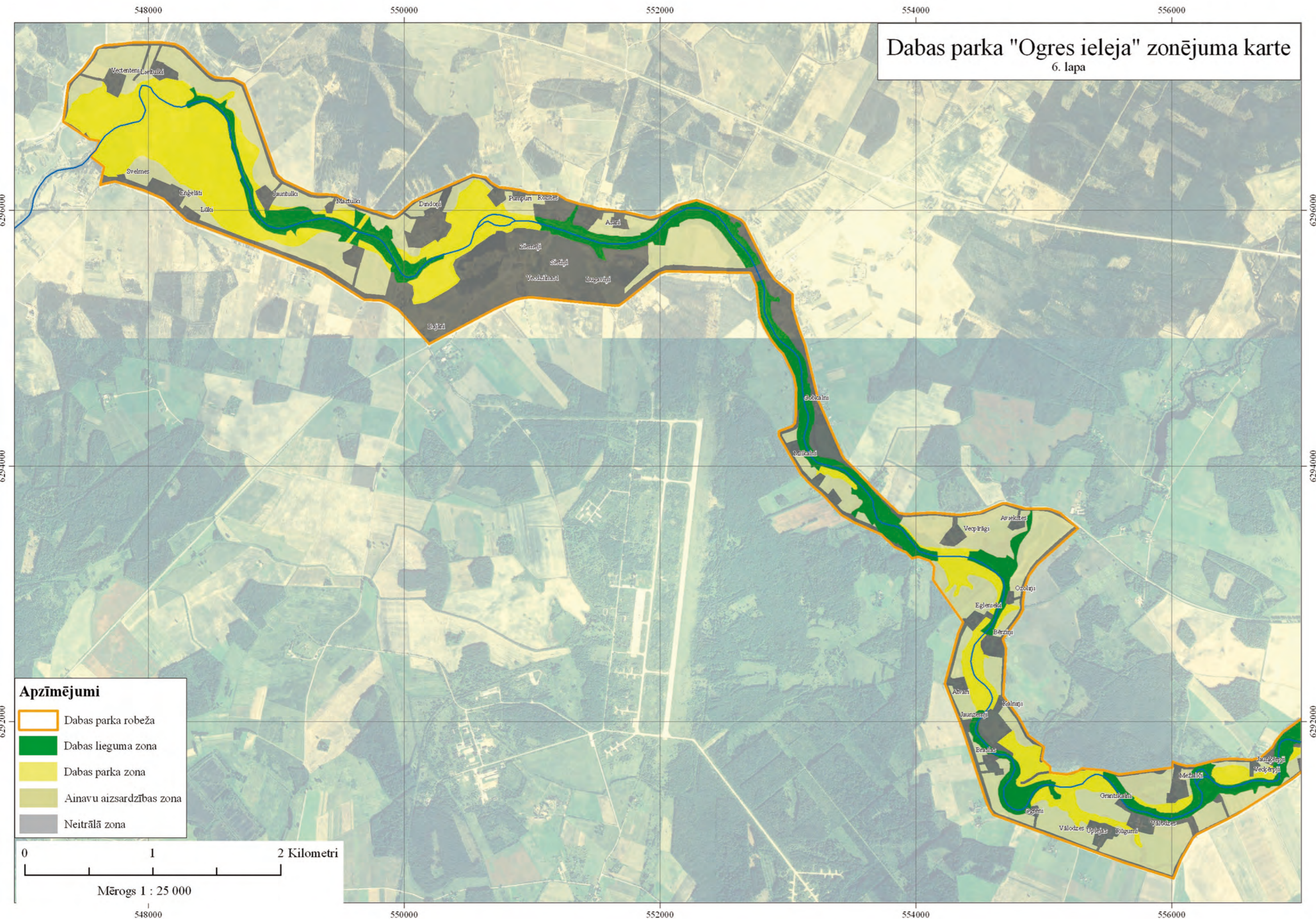
- **sugām bagātas vilkakūlas pļavas smilšainās augsnēs;**
- **molnijas pļavas uz kaļķainām vai mālainām augsnēm;**
- **parkveida pļavas;**
- **sugām bagātas atmatu pļavas;**
- **mēreni mitras pļavas.**

Viens no nozīmīgākajiem pļavu veidiem gan Latvijā, gan Eiropā ir parkveida pļavas. Latvijā tās ir sastopamas galvenokārt upju ielejās. Koku stāvu šādā biotopā veido atsevišķi, lieli ozoli, savukārt lakstaugu stāvs ir dažāds, un tas atkarīgs no augsnes mitruma un sastāva.

Pļavas dabas parka teritorijā lielākoties netiek pļautas un tās pakāpeniski aizaug. Dabisko pļavu sugu daudzveidību samazina uzaršana, mēslošana, piesēšana, pārsēšana, kā arī transformācija, piemēram, par mežu, dīķi vai apbūves platību. Arī atpūtas vietu un telšu vietu attīstīšana veicina pļavu nostaigāšanu un samazina pļavu augu daudzveidību.

Dabas parka "Ogres ieleja" zonējuma karte 6. lapa

MEŽI

Dabas parkā konstatēti astoņi Eiropā un Latvijā aizsargājami mežu biotopi:

- pārmīti platlapju meži;
- nogāžu un gravu meži;
- boreālie meži;
- melnalkšņu staignāji;
- purvaini meži;
- jaukti ozolu, gobu, ošu meži upju palienēs;
- minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi;
- avoti, kas veido avotkalņus.

Visnozīmīgākie aizsargājami meži dabas parkā ir nogāžu un gravu meži. Tie ir reti sastopami, veidojas upju ieleju un terašu nogāzēs un gravās. Ogres upes ieleja ar tās pieteku sāngravām ir lielākā un kvalitatīvākā nogāžu un gravu mežu koncentrācijas vieta Latvijā. Šiem mežiem ir ievērojama ekoloģiska nozīme – tie kavē nogāžu erozijas (augšņu noārdīšanas un izskalošanas) procesus, kā arī kalpo par mājvietu daudzām aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām.

Arī jauktiem ozolu, gobu, ošu mežiem upju palienēs ir liela dabas aizsardzības vērtība. Tie ir ar lakstaugu sugām bagāti jauktie meži uz aluviālajiem nogulumiem (aluviālie nogulumi ir veidojušies no palu ūdeņu sanesumiem), kas augsta ūdens līmeņa gadījumos var applūst. Dabas parks „Ogres ieleja” ir viena no nozīmīgākajām šo mežu koncentrācijas vietām Latvijā.

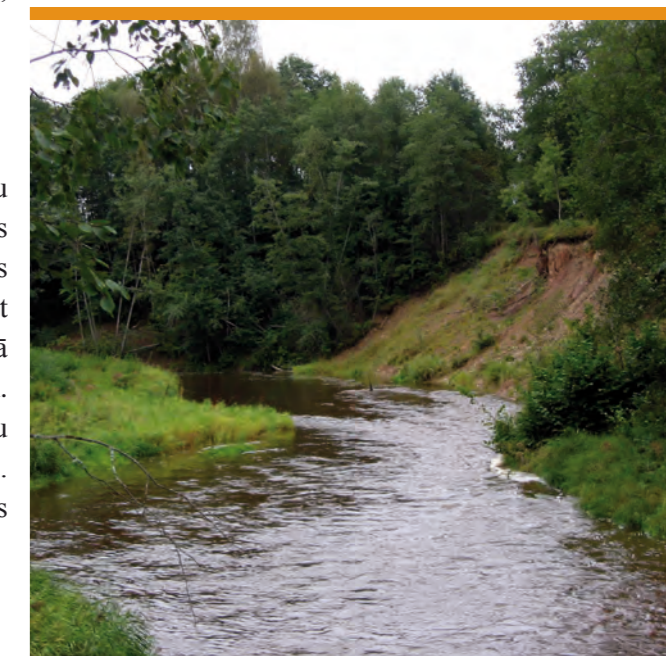
Dažādu mežu veidus ietekmē atšķirīgi faktori, atkarībā no augšanas tipu un apstākļu atšķirībām. Visbiežāk mežus negatīvi ietekmē mežsaimnieciskā darbība. Dabiskus un jutīgus biotopus, piemēram, nogāžu un gravu mežus, negatīvi ietekmē jebkāda veida saimnieciskā darbība.

IEŽU ATSEGUMI

Dabas parka teritorijā krastu nogāzēs vērojami iežu atsegumi aptuveni 2,8 km garumā, tie ir vērtīgi apskates objekti. Ievērojamākais ir Kalnrēžu atsegums, kurš stiepjas vairāku kilometru garumā Ķeguma novada teritorijā sākot no Glāžšķūņa. Dabas parkā konstatēts arī viens Eiropā aizsargājams iežu atsegumu biotops – **kalķiežu atsegumi**. Dažādu mūsdienu ģeoloģisko procesu rezultātā iežu atsegumi pastāvīgi mainās – notiek erozija, noskalošanās. Krastu apbūve un intensīva, nepārdomāta atpūta var šos procesus paātrināt.

Vēcs egļu mežs nogāzes malā

Iežu atsegumi pastāvīgi mainās, upei noskalojot krastus

AUGI

Dabas parkā „Ogres ieleja” ir konstatētas 15 Latvijā aizsargājamas sugas un viena Eiropā aizsargājama augu suga – spilvainais ancītis. Tādi aizsargājami augi kā daudzgadīgā mēnesene un augstais gaiļpiesis ir raksturīgi dabas parkam un to saglabāšana ir svarīga visas Latvijas mērogā. Mežos galvenās vērtības ir lieli un veci koki. Retās augu sugas apdraud to ievākšana, tāpēc pirms augu noplūkušā un svarīgi noskaidrot, vai tie ir aizsargājami. Piemēram, pavasarī novērojama intensīva Latvijā īpaši aizsargājamo augu lakšu jeb mežloku ievākšana to nedaudzajās, bet bagātīgajās atradnēs. Šāda rīcība nodara postu dabai, kā arī ir pretlikumīga un administratīvi sodāma.

PUTNI

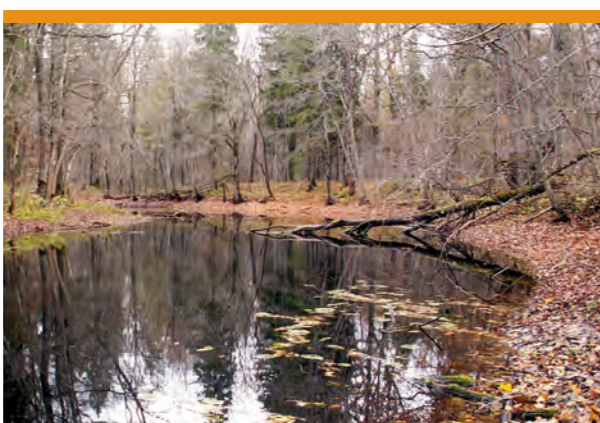
Dabas daudzveidība Ogres ielejā nodrošina labvēlīgus dzīves apstākļus daudzām putnu sugām – dabas parkā konstatētas 17 Eiropā aizsargājamas putnu sugas, kā arī piecas tikai Latvijā aizsargājamas putnu sugas. Nozīmīgākās putnu sugas dabas parkā ir lielā gaura, zivjdzēnītis, vidējais dzenis un pelēkā dzilna. Šie putni sastopami tieši upes tuvumā un lapu koku mežos. Teritorijā sastopami ap 10% no visas lielo gauru Latvijas populācijas. Arī lauksaimniecības zemēs mītošā grieze ir bieži sastopama. Dabas parka teritorija ir nozīmīga arī Latvijā parastām putnu sugām, piemēram, gaigalai un upes tilbītei. Putnus visbūtiskāk traucē mežizstrāde, iznīcinot esošās un iespējamās ligzdu vietas un samazinot barošanās iespējas. Vairumā no mežaudzēm Ogres ielejā ir veikta saimnieciskā darbība, lielās platībās atrodami izcirtumi. Arī pārāk intensīvs ūdenstūrisms negatīvi ietekmē dabas parkā ligzdojošos putnus. Pļavu neapsaimniekošanas ietekmē var samazināties tajās ligzdojošo īpaši aizsargājamo putnu skaits (grieze, brūnā čakste, laukirbe, paipala). Aizaugot barošanās biotopiem, var samazināties arī balto stārķu skaits.

Pagaidām baltie stārķi ir bieži sastopami Latvijas ainavā, tomēr, aizaugot lauksaimniecības zemēs, to skaits var strauji samazināties

ZĪDĪTĀJI

Dabas parkā sastopamas sešas Eiropā aizsargājamas zīdītāju sugas – bebrs, vilks, ūdrs, meža cauna un Eiropas platausis – un vēl deviņas tikai Latvijā aizsargājamas sugas. Tomēr jāņem vērā tas, ka dabas parka teritorija ir salīdzinoši neliela – šaura josla gar upi. Līdz ar to vairākas sugas, galvenokārt lielie plēsēji – vilks un lūsis – dabas parka teritorijā neuzturas pastāvīgi, bet reizēm iekļūst tajā. Ogres upe un tās krastu josla ir nozīmīga dzīves vieta ūdram. Īpaši atzīmējama aizsargājamā sikspārņa – Eiropas platauša atradne dabas parka teritorijā, kas līdz šim ir vienīgā konstatētā šīs sugas atradne Latvijā. Šīs sugas pastāvēšanai ir nepieciešami veci platlapju meži, muižu parki, kā arī veci, lieli pagrabi. Platlapju mežu izciršana un pagrabu pārbūvēšana var nelabvēlīgi ietekmēt gan Eiropas platauša, gan citu sikspārņu sugu populāciju stāvokli.

Plēsēji dabas parka teritorijā neuzturas pastāvīgi, bet reizēm iekļūst upes ielejas teritorijā

AINAVU AIZSARDZĪBAS ZONĀ AIZLIEGTS:

veikt jebkādas darbības, kas neatgriezeniski pārveido reģionam raksturīgo ainavu, izmaina kultūrvēsturiskās vides īpatnības un raksturīgos ainavu elementus vai samazina bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko stabilitāti (piemēram, ražošanas kompleksi, kuri nav saistīti ar lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu, lielas platības derīgo izrakteņu ieguves vietas utt.)

nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar transportlīdzekļiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, izņemot ar pajūgiem un velosipēdiem, kā arī, ja pārvietošanās saistīta ar šo teritoriju apsaimniekošanu, uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu (zemes īpašnieks vai tās apsaimniekotājs savā zemē drīkst pārvietoties ar nepieciešamo transportlīdzekli, ja tas saistīts ar apsaimniekošanu)

būvēt jaunas un paplašināt esošas būves, kas traucē vizuālajai saiknei ar ainavu un ieņem tām neatbilstošu dominējošu lomu un aizsedz skatus uz ainavai raksturīgajiem elementiem un vērtībām

stādīt kokaugus, kas aizsedz skatus no skatu punktiem uz vēstures, kultūras un ainavas vērtībām

bez rakstiskas saskaņošanas ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi, aizliegts ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma objektus

BŪVNICĪBA DABAS PARKĀ „OGRES IELEJA”

Dabas lieguma zonā apbūve ir aizliegta. Dabas parka zonā, ainavu aizsardzības zonā un neitrālajā zonā būvniecība pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā noteikto kārtību un ierobežojumus.

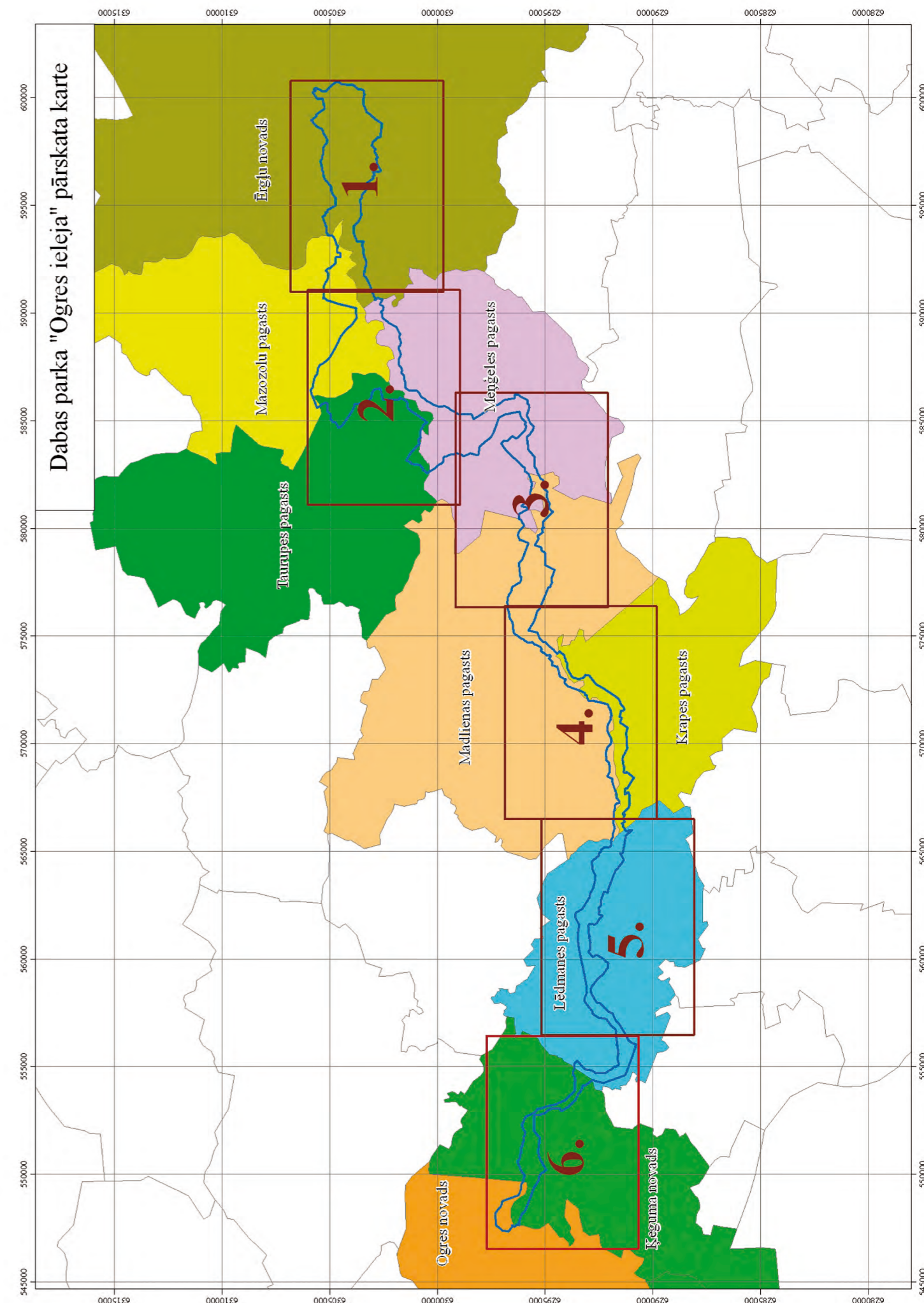
ATĻAUTĀS MEŽSAIMNIECISKĀS DARBĪBAS DABAS LIEGUMA ZONĀ:

- kopšanas cirtes ārpus īpaši aizsargājamiem biotopiem un mikroliegumiem,
- nemeža zemēs upes krastā var cirst visus krūmus (pat nepieciešams),
- vākt malku līdz 10m³ bez apliecinājuma, bet kritušos kokus ne resnākus par 25cm,
- veikt ciršanu taku izveidei, kuras paredzētas dabas aizsardzības plānā.

ATĻAUTĀS MEŽSAIMNIECISKĀS DARBĪBAS DABAS PARKA ZONĀ:

- izlases cirtes,
- kopšanas cirtes – ārpus īpaši aizsargājamiem mežu biotopiem var cirst līdz noteiktam vecumam (skatīt pilno dabas aizsardzības plāna versiju),
- cirst krūmus upes krastā nemeža zemēs,
- vākt malku savā mežā līdz 10m³,
- ārpus īpaši aizsargājamiem mežu biotopiem un mikroliegumiem, ainavu cirtes, veidojot skatu vizūras uz upes ieleju.

Ar visām plānotajām atļautajām un aizliegtajām darbībām dabas parkā “Ogres ieleja” var iepazīties individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekta pilnajā versijā.

ZIVIS

Ogres upē un tās pietekās dzīvo tādas zivju sugas, kā, piemēram, asaris, trīsdatu stagers, ausleja, vimba, sapals un rauda. Eiropā aizsargājamas ir divas zivju sugas – akmeņgrauzis un platgalve. Dabas parka teritorijā sastopama arī viena aizsargājama apaļmutnieku suga – strauta nēģis. Ogres upē ir atļauta tikai makšķerēšana un rūpnieciskā zveja nenotiek, līdz ar to zivju populāciju stāvoklis ir stabils. Zivju faunu negatīvi ietekmē piesārņojums no atkritumu izgāztuvēm, notekūdeņiem, nekontrolētām tūrisma apmetnēm u.c.

Zivīm piemērotus apstākļus Ogres upē nodrošina upes straujo un lēno posmu mija

BEZMUGURKAULNIEKI

Dabas parkā konstatētas divas Eiropā un Latvijā aizsargājamas bezmugurkaulnieku sugas – zaļā upjuspāre un biežā perlamutrene (gliemene). Konstatētas arī divas tikai Latvijā aizsargājamas sugas – upes raibgliemene un upes micīte (gliemene). Līdzīgi kā zivis, arī bezmugurkaulniekus negatīvi ietekmē ūdens piesārņojums. Bezmu-
gurkaulnieku populācijām labvēlīgus apstākļus nodrošina upes piekrastes joslas neizmainīšana, saglabājot lielos kokus, pļavu joslas un mežus. Pozitīva nozīme ir arī krasta joslas sakopšanai.

Zaļā upjuspāre sastopama tikai pie tekošiem un samērā tīriem ūdeņiem, kas liecina par labu ūdens kvalitāti Ogres ielejā

TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS ILGTERMIŅA UN ĪSTERMIŅA MĒRĶI

Izstrādājot dabas parka „Ogres ieleja” dabas aizsardzības plānu, tika noteikti dabas parka apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi:

I Saskaņot dabas aizsardzības, pašvaldību un zemes īpašnieku intereses un nodrošināt vienota dabas kompleksa (upes ielejas) aizsardzību, nepieļaujot teritorijas fragmentāciju;

II Saglabāt teritorijai raksturīgo reljefu, ainavu un ekoloģiskos procesus, nodrošinot bioloģiski vērtīgāko platību un dzīvotņu saglabāšanu un uzturēšanu Ogres upes ielejā, izmantojot kompleksu apsaimniekošanu;

III Attīstīt dabas parka “Ogres ieleja” teritorijā tūrisma infrastruktūru, kas bāzēta uz ilgtspējīgu un saudzīgu vietējo dabas, kultūras, vēstures un cilvēkresursu izmantošanu, veicinot teritorijas apmeklētāju aktīvu darbošanos un izglītošanu ar vidi un dabas aizsardzību saistītos jautājumos.

Lai sasniegtu noteiktos ilgtermiņa mērķus, tika izvirzīti **īstermiņa mērķi**, kas attiecas uz dabas aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas periodu no 2008. līdz 2018. gadam:

ADMINISTRATĪVIE UN ORGANIZATORISKIE PASĀKUMI

■ Kartogrāfiskajā materiālā precizēt dabas parka „Ogres ieleja” robežas (digitālā veidā) un dabas parka robežas pēc plāna izstrādes iestrādāt pašvaldības teritoriju plānojumos. Jānosaka precīza Ogres upes aizsargjosla dabas parka robežās.

■ Izstrādāt un pieņemt dabas parka individuālos teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumus.

■ Izveidot dabas parka administrāciju vai citu organizāciju, kas veiktu vai organizētu teritorijas apsaimniekošanu.

DABAS VĒRTĪBU AIZSARDZĪBA UN APSAIMNIEKOŠANA

■ Saglabāt īpaši aizsargājamus meža biotopus 713,1 ha platībā (boreālie meži 10,2 ha, melnalkšņu staignāji 5,5 ha, nogāžu un gravu meži 353,5 ha, purvaini meži 3 ha, pārmitri platlapju meži un jaukti ozolu, gobu, ošu meži upju palienēs 287 ha) un saglabāt, un uzturēt īpaši aizsargājamus pļavu biotopus 71,7 ha platībā.

■ Nodrošināt īpaši aizsargājamo saldūdens biotopu kvalitātes saglabāšanos, realizējot pasākumus biogēnu ieplūdes novēršanai upē.

■ Saglabāt īpaši aizsargājamo zīdītājdzīvnieku sugu, pirmkārt, sikspārņu un ūdra vitālas populācijas un samazināt ietekmi uz teritorijas ornitofaunu.

■ Saglabāt teritorijas ainaviskās vērtības un upes ielejas ekosistēmu, tās buferzonas izmantošanas veidu dabisko struktūru.

■ Nodrošināt sabalansētu dabas aizsardzības un teritorijas attīstības tendencēm atbilstošu zemes izmantošanu, uzturēt bioloģiski vērtīgās pļavas un saglabāt atklātas kultivētas ganības un zālājus.

Pļavas ir nozīmīga dzīves telpa dažādām augu un dzīvnieku sugām, kā arī ir nozīmīgs ainavas elements

INFORMATĪVIE UN IZGLĪTOJOŠIE PASĀKUMI

■ Sagatavot un publicēt informāciju par dabas parku, kā arī dabā izvietot informatīvās zīmes un stendus.

REKREĀCIJA UN TŪRISMS

■ Pilnveidot tūrisma infrastruktūru – informācijas centri, atpūtas vietas, velomaršruti, ūdens tūristu apmetnes.

MONITORINGS

■ Novērtēt dabas aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu rezultātus un veikt sugu un biotopu monitoringu.

APSAIMNIEKOŠANAS IETEIKUMI

Plānotie apsaimniekošanas pasākumi paredzēti, lai sasniegtu izvirzītos īstermiņa mērķus. Šos ieteikumus ir vēlams ņemt vērā, plānojot saimniekošanu dabas parka teritorijā, lai saglabātu dabas vērtības un nodrošinātu to saudzīgu izmantošanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

MEŽSAIMNIECISKĀS DARBĪBAS AIZLIEGUMS

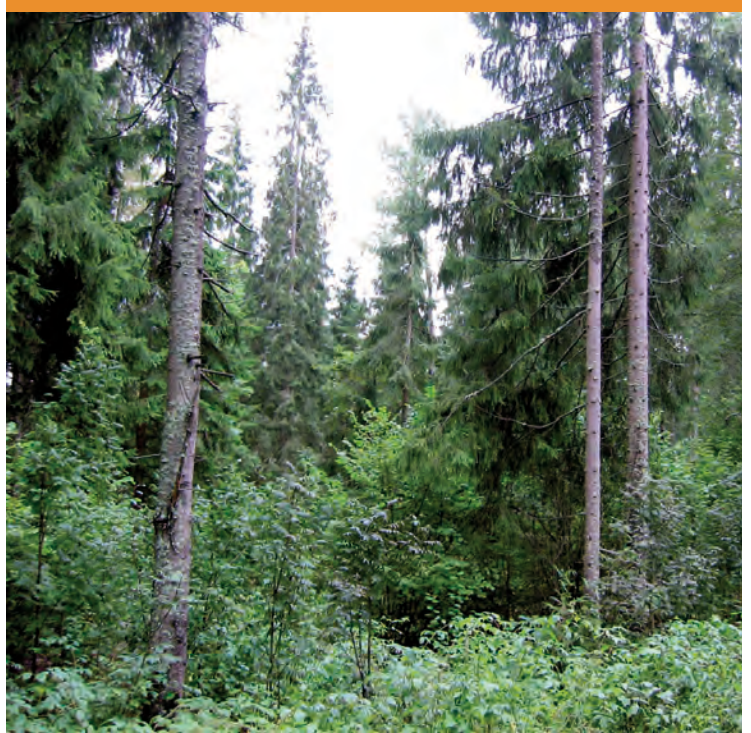
Pilnīga neiejaukšanās, neveicot nekādu saimniecisko darbību, ir labākais veids, kā nodrošināt dabas aizsardzību pārmitros platlapju mežos, nogāžu un gravu mežos, jauktu ozolu, gobu un ošu mežos upju krastos un daļā no skujkoku mežiem uz nogāzēm, kurās ir nozīmīgs vecu egļu piemistrojums. Tāda veida mežiem neskartā vidē būtu raksturīgi relatīvi nemainīgi apstākļi bez liela mēroga traucējumiem. Šo mežu aizņemtās platības ir iekļautas plānotajā dabas lieguma zonā, līdz ar to šo meža biotopu izmantošana ekonomiskajās interesēs, tai skaitā kritalu izvākšana un pameža tīrīšana, nebūtu pieļaujama, kā arī nav pieļaujama zemes transformācija.

MEŽSAIMNIECISKĀS DARBĪBAS AIZLIEGUMS AVOKSNĀJOS UZ NOGĀZĒM

Avoksnājus ļoti nelabvēlīgi ietekmē jebkāda veida saimnieciskā darbība, piemēram, koku vai krūmu izciršana uz ielejas nogāzēm, nobradāšana, kā arī piesārņojuma noplūde no lauksaimniecības zemēm upes ielejas pamatkrastā, tāpēc tā nav pieļaujama. Lai nodrošinātu avoksnāju aizsardzību, tie iekļauti plānotajā dabas lieguma zonā, kur nav atļauta arī zemes transformācija.

BIOKOKU KOPŠANA

Biokoki ir atsevišķi bioloģiski veci, bieži iepriekš klajumā auguši koki vai koku grupas, kuri ir pietiekoši resni, lai kļūtu par specifisku, piemērotu dzīvotni retām un aizsargājamām sūnu, ķērpju, sēņu un bezmugurkaulnieku sugām. Biokoku caurmērs pie sakņu kakla ir vismaz 50 cm (ozoliem, liepām) vai vismaz 70cm (ošiem, gobām un vīksnām). Apsaimniekošanas pasākumu

Vērtīgu mežu saglabāšana ir viens no dabas parka „Ogres ieleja” apsaimniekošanas mērķiem

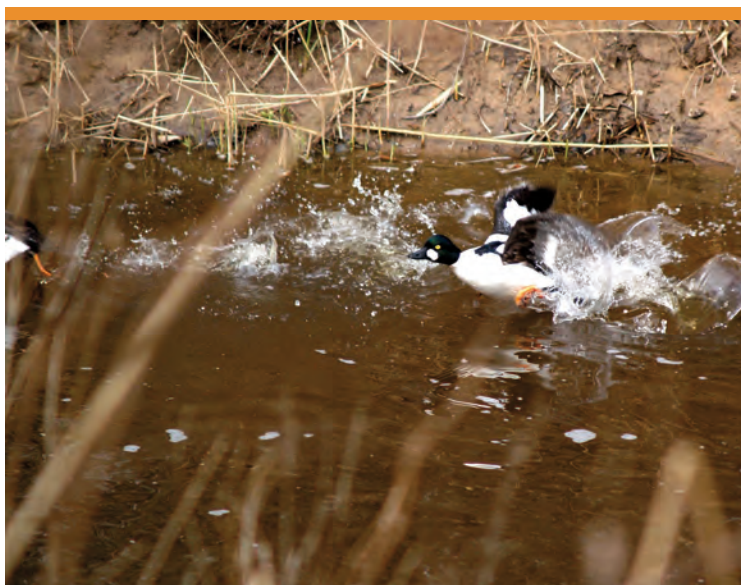
Veci un lieli koki ir mājvieta daudzām retām sūnu, sēņu un bezmugurkaulnieku sugām

mērķis ir paildzināt veco koku mūžu, tā nodrošinot dzīves vidi uz tiem dzīvojošām gaismas prasīgām sugām. Lai neradītu pārāk straujas apstākļu pārmaiņas, vēlams pakāpeniska nevēlamo koku un krūmu izciršana. Ciršanas atliekas aizvācamas vai sadedzināmas, vai arī sasmalcināmas par 1m īsākos nogriežņos un atstājamas ciršanas vietā.

PASĀKUMI BIOĢĒNU IEPLŪDES NOVĒRŠANAI UPĒ

Valsts vides dienesta Madonas un Lielrīgas reģionālajām vides pārvaldēm jākontrolē notekūdeņu novadīšana Ogres upē ne tikai dabas parka teritorijā, bet visā tās garumā un Ogres upes sateces baseinā. Jaunveidojamām dzīvojamām mājām un publiski izmantojamiem objektiem, kā, piemēram, pirtīm un viesu mājām, jāierīko nosēdakas un septiņi vai arī augsnes filtri.

Lai saglabātu saldūdeņu kvalitāti, nedrīkst pielaut upes iztaisnošanu, upes gultnes pārveidošanu vai intensīvu koku ciršanu tās krastos. Dabas parka teritorijā jālikvidē upes krastos ierīkotās spontānās sadzīves atkritumu izgāztuves. Vietējām pašvaldībām jāseko privātā sektora saimnieciskajai darbībai Ogres upes krastos (kūtis, pirtis, lopkautuves, gateri).

Ūdenstūristu iztraucēta gaigala

SAGLABĀTAS UN UZTURĒTAS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS UN BIOĢISKI VĒRTĪGĀS PĻAVAS

Pļavu biotopi uzturami pļaujot un/vai noganot. Pļaušanu jāveic pēc 15. jūlija, pļaujot no pļavas centra uz malām un nenopļaujot visu pļavas platību vienā reizē, bet gan sleju veidā divu triju dienu laikā. Nopļautais siens jāsavāc un pakāpeniski jāizved. Smalcināšana pieļaujama tikai atsevišķos, retos gadījumos.

Apsaimniekojot parkveida pļavas, jānodrošina koku paaudžu maiņu, tādēļ parkveida pļavās jā saglabā daļa jauno kociņu. Kociņus saglabā atbilstoši pļavā augošo koku, piemēram, ozolu, skaitam.

Atjaunojot pļavas upju un vecupju krastos, atstāj lielos kokus, savukārt izcērt krūmus un jaunus kokus, kas ieauguši veco koku lapotnē. Atsevišķas jauno koku un krūmu grupas jāatstāj, lai nodrošinātu paaudžu maiņu.

ATKLĀTO KULTIVĒTO GANĪBU UN ZĀLĀJU SAGLABĀŠANA

Kultivētās platības, kas ir cilvēka veidotas un uzturētas, veido dabas parka atklāto ainavu. Lai

Ainava dabas parkā „Ogres ieleja”

novērstu atklāto platību apmežošanu un aizaugšanu ar krūmiem, ganības un zālājus jāturpina apsaimniekot ar tradicionālām metodēm. Atkarībā no īpašnieka ieskatiem, var pieļaut mēslošanu un piesēšanu. Ilgstoši kultivētās platības nav vēlams uzart.

MOTORIZĒTA ŪDENSTRANSPORTA IZMANTOŠANAS AIZLIEGUMS

Lai mazinātu negatīvo ietekmi uz ūdensputniem, dabas parka teritorijā ir aizliegta motorizēta ūdenstransporta lietošana. Izņēmums ir valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanās, pildot dienesta pienākumus.

PAGRABU SAGLABĀŠANA

Dabas parka teritorijā būtu jā saglabā esošo pagrabu sākotnējā funkcionalitāte, jo pagrabi ir svarīga sikspārņu dzīves vieta. Pagrabus pārbūvējot un atjaunojot, ir jāatstāj vaļējas nelielas spraugas. Ziemas periodā nebūtu vēlams straujas temperatūras svārstības pagrabos, lai netraucētu sikspārņu ziemas guļu.

SKATU ATSEGŠANA UZ OGRES UPI UN TĀS IELEJU

Atsevišķās vietās, gan pie publiskiem, gan privātiem objektiem pieļaujama skatu atsegšana uz upi un ieleju. Skatu vietu vēlams atsegt līdz 3 m platumam, ieslīpi pret upi. Veidojot skatu vietu izcērtami tikai mazie koki un krūmi un valdošo koku zari, bet nedrīkst izcirst lielos kokus. Vienā īpašumā vēlams ierīkot ne vairāk kā vienu šādu skatu vietu.

Kopsavilkumā iekļauti būtiskākie ieteikumi. Ar visiem plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem var iepazīties dabas aizsardzības plāna pilnajā versijā.

Skats uz Ogres upi

INDIVIDUĀLO AIZSARDZĪBAS UN IZMANTOŠANAS NOTEIKUMU PROJEKTS

Izstrādājot dabas aizsardzības plānu, ir sagatavots individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts. Šie noteikumi iegūs likuma spēku tad, kad tiks apstiprināti Ministru kabinetā. Noteikumi nosaka dabas parka „Ogres ieleja” individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus dabas parkā, kā arī teritorijas funkcionālo zonējumu. **Pašreiz visā dabas parka teritorijā ir spēkā 22.07.2003. Ministru kabineta noteikumi Nr. 415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.**

PRIEKŠLIKUMS TERITORIJAS ZONĒJUMAM

Lai sabalansētu dabas aizsardzības prasības ar saimnieciskajām aktivitātēm, dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitā tika sagatavoti priekšlikumi teritorijas zonējumam. Plānots izdalīt četras funkcionālās zonas – dabas lieguma, dabas parka, ainavu aizsardzības un neitrālo zonu. Teritorijas zonējuma mērķis ir aizsargāt Ogres upes ģeoloģisko ieleju, kas aizņem 3052 ha jeb 40,6% no kopējās dabas parka teritorijas.

DABAS LIEGUMA ZONA (DLZ)

Izveidota 1080 ha platībā (14,4% no kopējās dabas parka platības), lai nodrošinātu teritorijas bioloģisko vērtību saglabāšanu un samazinātu iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz to attīstību. Dabas lieguma zonā ir iekļauti:

- teritorijā izveidotie un apstiprinātie mikroliegumi;
- daļa no ierosināto mikroliegumu teritorijām;
- vērtīgākie Eiropas nozīmes aizsargājami meža biotopu masīvi;
- dabas liegums „Vērenes gobu un vīksnu audze”;
- nozīmīgākās putnu ligzdošanas vietas, kurām pēc Latvijā spēkā esošās likumdošanas iespējams uzsākt mikroliegumu izveidi;
- bioloģiski vērtīgākie upju posmi.

Lielākās platības no DLZ iekļautajiem biotopiem aizņem gravu un nogāžu meži, pārmitri meži upju palienēs, kā arī straujteču un krāču posmi upēs.

DABAS PARKA ZONA (DPZ)

Izveidota 1915 ha platībā (25,5% no kopējās dabas parka platības), lai nodrošinātu dabas parka „Ogres ieleja” galveno vērtību aizsardzību, tajā pašā laikā pieļaujot noteiktu saimniecisko darbību, kas nav pretrunā ar dabas vērtību saglabāšanu un saglabā upes ielejas vidi. DPZ izveidota visā upes ielejas teritorijā. DPZ robeža noteikta pa upes ielejas augšējo kranti. Dabas parka zonā nav iekļautas cilvēka pārveidotās upes ielejas teritorijas, piemēram, autoceļi, viensētas, HES.

AINAVU AIZSARDZĪBAS ZONA (AAZ)

Izveidota 3608 ha platībā (48% no kopējās dabas parka platības), lai saglabātu teritorijai raksturīgo ainavu un samazinātu ietekmi uz upes ielejas ekosistēmu, kā arī, lai veicinātu dabas vērtību kompleksu saglabāšanu un nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu un sabalansētu izmantošanu (tūrisma, rekreācijas un lauksaimniecības attīstīšana). Ainavu aizsardzības zonā ietilpst teritorijas, kuras pārstāv raksturīgas apvidus ainaviskās vērtības, jo īpaši tas attiecināms uz teritorijām Vidzemes augstienes Augšogres pazeminājumā (Ērgļu novadā, Taurupes un Mazozolu pagastos). Tāpat AAZ ietilpst Ogres upes ielejai pieguļošās teritorijas, kuras veido buferzonu ap to, nodrošinot piemērotu dzīves vidi un bioloģisko vērtību aizsardzību tajā.

Ainavu aizsardzības zonā vēlams saglabāt dabisku zemes izmantošanas struktūru, saglabājot lielu lauksaimniecības un mežu teritoriju īpatsvaru. Plānā tiek piedāvāts mainīt līdzšinējo minimālo zemes sadalīšanas platību no 10 ha uz 2 ha, tomēr par šo normu vēl tiks diskutēts, izstrādājot teritorijai individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, jo šai jautājumā netika panākts vienots plāna izstrādes uzraudzības grupas lēmums. AAZ nedrīkst attīstīt lielus teritoriju fragmentējošus ainavas elementus – karjerus, ražošanas kompleksus, daudzstāvu apbūvi utt. Būvniecība AAZ ir pieļaujama atbilstoši teritorijas plānojumam, pastāvošajai likumdošanai, kā arī *Natura 2000* vietu aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

NEITRĀLĀ ZONA (NZ)

Izveidota 913 ha platībā (12,1% no kopējās dabas parka platības), lai nodrošinātu teritorijas saimniecisko attīstību. Dabas parka “Ogres upes ieleja” teritorijā ietilpst salīdzinoši lielas teritorijas, kurās notiek dažāda veida saimnieciskās aktivitātes. Lai nodrošinātu saimniecisko aktivitāšu veikšanu, NZ iekļautas:

- visas teritorijas plānojumos noteiktās ciemu teritorijas (izņemot upes ieleju ciemu teritorijās);
- esošo un plānoto viensētu un citu apbūves veidu pagalmi;
- autoceļi, to likumā vai teritorijas plānojumā noteiktās aizsargjoslas platumā.

Neitrālajā zonā nav paredzēts ierobežot saimnieciskās aktivitātes, tādējādi nodrošinot sekmīgu autoceļu uzturēšanu, viensētu un ražošanas teritoriju saglabāšanu un ciemu attīstību.

PLĀNOTIE IEROBEŽOJUMI

VISĀ DABAS PARKA TERITORIJĀ AIZLIEGTS:

ierīkot jaunus atkritumu poligonus, kā arī piesārņot un piegružot vidi ar atkritumiem un uzglabāt atkritumus tiem neparedzētās vietās

uzstādīt vēja ģeneratorus

pārvietoties ar motorizētu ūdenstransportu, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus

veikt mežsaimnieciskās darbības visā dabas parka teritorijā avotu izplūdes vietās un 10 m rādiusā ap tām, izņemot pameža izciršanu ūdens ņemšanas vietas uzturēšanai

ārpus meža zemēm upes krasta pirmajā nogāzē cirst kokus, kuru caurmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla pārsniedz 35 cm, izņemot gadījumus ārkārtas situāciju seku likvidēšanai un esošo infrastruktūras objektu uzturēšanai tiem noteiktās aizsargjoslas platumā. Jaunu infrastruktūras objektu izbūves gadījumā koku ciršana saskaņojama ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi

veikt mežsaimnieciskās darbības visos īpaši aizsargājamajos mežu biotopos, izņemot cirtes skatu vizūru izveidošanai, kuras nav platākas par 3 metriem, un kuras jāaskaņo ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi

zemes īpašniekiem aizliegts savā īpašumā ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzēti dabas parka teritorijas apskatei un norādīti dabas aizsardzības plānā

bez attiecīgas atļaujas vai iepriekšējas rakstiskas saskaņošanas ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi aizliegts:

- veikt arheoloģiskās izpētes darbus
- izsniegt zemes dzīļu izmantošanas atļauju (licenci)

ja par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņem pārvaldes lēmumu, ka kādai darbībai ir vai var būt būtiska negatīva ietekme uz aizsargājamo teritoriju, tās ekosistēmām vai dabas procesiem tajā, vai darbība ir pretrunā ar aizsargājamās teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem, šo darbību veikt aizliegts

DABAS LIEGUMA ZONĀ UN DABAS PARKA ZONĀ AIZLIEGTS:

veikt jebkādas darbības, par kurām pieņemts lēmums, ka tām ir vai var būt:

- būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;
- negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm

pļaut virzienā no lauka malām uz centru

dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi

nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem, pajūgiem un zirgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu (zemes īpašnieks vai tās apsaimniekotājs savā zemē drīkst pārvietoties ar nepieciešamo transportlīdzekli, ja tas saistīts ar apsaimniekošanu)

celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises uz upēm, izņemot gadījumus, ja tas tiek paredzēts lašveidīgo zivju dzīvotņu uzlabošanai un rakstiski saskaņots ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi

sadalīt zemes īpašumu daļu, kura atrodas dabas lieguma vai dabas parka zonā, zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem

bez rakstiskas saskaņošanas ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi aizliegts:

- ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus, ja tie nav atrunāti dabas aizsardzības plānā
- organizēt masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus (vairāk kā 50 (DL zonā), vairāk kā 100 (DP zonā) cilvēku)
- atjaunot un ieaudzēt mežu, izņemot ārkārtas sekas likvidēšanas teritorijās

DABAS LIEGUMA ZONĀ AIZLIEGTS:

ierīkot nometnes un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām

rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus

bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palieņu, terašu un meža pļavas un lauces, izņemot medījamo dzīvnieku piebarošanas lauces

ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas

kurināt ugunsiskus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām

iegūt derīgos izrakteņus

veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju (intensīva mežsaimniecība nogāzēs, būvniecība uz nogāzēm vai ļoti tuvu tām u.c.)

veikt zemes transformāciju, izņemot transformāciju inženierkomunikāciju uzturēšanai to aizsargjoslas platumā

bez rakstiskas saskaņošanas ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi aizliegts veikt zinātniskos pētījumus, vākt dabas materiālus kolekcijām, mainīt zemes lietošanas mērķi un zemes izmantošanas veidu, veikt cirtes skatu punktu ierīkošanai

DABAS PARKA ZONĀ AIZLIEGTS:

bez rakstiskas saskaņošanas ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi, aizliegts veikt zemes transformāciju un mainīt zemes lietošanas mērķi un zemes izmantošanas veidu, rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus, ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas